

Väinö Tanner

Sorkin tila ja Väinö Tanner liittyvät niin läheisesti toisiinsa, että Väinö Tannerin sivuuttaminen tästä tässä yhteydessä lähes mahdotonta.

Useimmiten on kysytty miksi sosialidemokraattisen liikkeen vaikutusvaltainen johtaja ja kaupunkilaispoika Väinö Tanner asettui asumaan keskelle ruusumaalaista sydänmaaseutua. Tosin vain keskellä, koska Tanner pysyi aina kirjoilla Helsingissä.

Väinö Tanner (1881–1966) kuului maamme johtaviin poliittisiin vaikuttajiin neljäkymmenen vuoden ajan. Hän oli hankkinut itselleen sekä kaupallisen että juridisen koulutuksen. Tanner oli monivuotinen kansanedustaja, moninkertainen ministeri (mm. talvisodan ulkoministeri) ja Suomen ensimmäisen vasemmistohallituksen (1926–1927) pääministeri. Hän oli kahteen otteeseen Suomen sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtaja. On väitetty että oli paljon Tannerin ansiota, että Suomen vasemmisto pysyi hallituksen linjan takana talvi- ja jatkosodan aikana. Tanner oli myös helsinkiläisen Osuusliike Elannon pitkäaikainen toimitusjohtaja.

On arveltu, että Sorkin ostamisen takana oli Väinö Tannerin vaimo Linda Tanner. Linda Tanner oli maa-laistalon tytär Tyrvännöstä Vanajaveden rannoilta. Linda Tanner oli kiintynyt luontoon ja häntä kiinnosti kovasti puutarhan hoito. Tannereilla oli ollut kesäasunto/maatila jo aikaisemmin. Tämä Kauniassa sijaitseva Lillhemtan tila oli kuitenkin myyty ennen Sorkin ostoa.

Mutta on toinenkin selitys. Väinö Tanner liikkui erittäin mielellään luonnossa. Hän kertoi jo opiskeluaikoinaan usein retkeilleensä Etelä-Vihdin metsissä ja ihailleensa alueen luontoa. Aikuisiässä Väinö Tanner kiinnostui metsänhoidosta, jolle Sorkki antoi erinomaiset mahdollisuudet. Kuten on todettu, Sorkin metsät oli loppuun hakattu. Ne oli saatava tuottavaan kuntoon. Tanner teetti siihen aikaan vielä harvinaisen metsäsuunnitelman. Istutuksilla, kylvöillä ja harvennushakkuilla lähdettiin aikaa, vaivaa ja kustannuksia vaativalle metsänparannustielle. Metsän tilavuus nousikin nopeasti 50 kuutiosta noin 115 kuutioon hehtaarilta.

Tanneria on pidetty jopa suomalaisen metsäpolitiikan yhtenä luojana. Hän ymmärsi metsien kasvun mahdollisuudet ja merkityksen teollisuuden raaka-aineena. Hän vaikutti keskeisesti metsälakien syntyyn (muun muassa yksityismetsälain uudistaminen, metsänparannuslaki). Häntä on pidetty myös ensimmäisenä kansallisten metsäohjelmien ideologina.

Tanner vietti yleensä kesälomansa heinäkuun puolivälistä elokuun puoliväliin ja aina Sorkissa. Ohjelmaan kuului säännöllisesti metsäkierros, johon myös lapset osallistuivat. Lapsia kiinnosti erityisesti parin suolammen pinnan lasku. Tällä toimenpiteellä pyrittiin kuivattamaan lisää metsämaata.

Tanner oli siis kesävihtiläinen. On tavallaan luonnollista että hän ei osallistunut aktiivisemmin Vihdin yhteiskuntaelämäään. Lähin puolueyhdistys oli Otalammen Työväenyhdistys, johon Tannerilla oli luonnollisesti hyvät suhteet. Vastavuoroisesti yhdistys tunsu suurta ylpeyttä "suurmiehestään." Mutta esimerkiksi paikallisena juhlapuhujana hän esiintyi vain ani harvoin.

Tannerin suhteesta Vihtiin ja Sorkkiin kertoo myös se, että siihen aikaan rakennettu Porin tie (nykyinen vanha Porin tie) kulki kansan suussa nimellä "Tannerin tie." Asia on tänä päivänä jo melkein unohdettu, paitsi vanhan kansan keskuudessa. Porin tie vedettiin myös Sorkin maiden halki. Väinö Tannerin kerrotaan pelänneen, että Arvi Olin olisi halunnut jollakin tavalla saada Sorkin uudelleen omistukseensa. Miten tämä olisi tapahtunut, sitä tarina ei kerro.

Vanhentunut Väinö Tanner katsoi Sorkin maisemia syksyllä 1965 ja toivoi itselleen ja perheelleen vielä yhtä kesää Sorkissa. Sitä ei hänelle suotu.

Tanner oli saanut Sorkin metsät tuottaman kohtuullista katetta ja tulevaisuus näytti turvatulta. Kuvaessaan Väinö Tannerin suhdetta Sorkkiin, hänen poikansa Mikko Tanner ei voinut olla osoittamatta tiettyä katkeruutta: "Nyt on karttaan ilmestynyt kaikenlaisia uusia merkintöjä. On Nuuksion periaatepäätös, rantojen suojelu, yleiskaavasuojelu, toimenpidekielto ja kaiken kukkuraksi pääosa alueesta

on jo merkattu valtion omistamaksi kansallispuistoksi.”

Tämän hän lausui vuonna 1998. Tänään tiedettiin että valtio on pari vuotta sitten pakkolunastanut 51 hehtaaria Sorkin maita liittääkseen ne Nuuskien Natura -luonnonsuojelualueeseen. Pakkolunastus tapahtui kuitenkin myöhemmin, koska Ollilan kylän maanomistajat eivät suostuneet vapaaehtoiseen kauppoihin. Sorkin alueen hinnaksi tuli miljoona euroa.

Natura-alueet perustuvat Euroopan unionin direktiiveihin. EU:n tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttäminen. Natura 2000 -verkosto turvaa luontodirektiivissä määriteltyjen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjä.

Näin uusi aika oli saavuttanut Sorkin ja suuri osa se maista palautettu tilaan, jossa ne olivat ennen ihmisen 1500-luvulla otti ne omaan käyttöönsä.